

181-200

Jaarrond beschermde nesten

Boomvalk

- Bouwt zelf geen nest, gebruikt oud kraaien- of eksternest. Eén legsel, 2-4 eieren. Broedt in mei-juni. Broedduur 28-33 dagen, begint meestal na leg tweede ei.

Buizerd

Gierzwaluw

- Broedt in mei en juni, heeft dan 1 legsel met 2-3 eieren. Is een koloniebroeder wanneer er voldoende aanbod van nestgelegenheid is. Ze hebben hun nest in gebouwen, onder dakgoot, achter regenpijp, dakkapel, dakpan, of in een gat in de muur en ook wel in neststenen.

Grote gele kwikstaart

- Broedt van eind april tot in juli. Heeft doorgaans één of twee legsels met meestal 4-6 eieren. Broedduur: 12-14 dagen. De gele kwikstaart maakt zijn nest goed verstopt op de grond. De jongen blijven 10-13 dagen op het nest. Daarna kunnen ze binnen enkele dagen goed vliegen.

Havik

De **havik** bouwt zelf een **nest** dat meestal jarenlang wordt gebruikt. Het **nest** wordt horst genoemd. In een territorium worden meerdere **nesten** gebouwd waar afwisselend gebruik van kan worden gemaakt. **Nest** meestal hoog in de kroon van een loof- maar meestal een naaldboom.

Huismus

Broedt van eind maart tot in augustus. De huismus heeft twee tot drie legsels per broedseizoen met elk 4-6 eieren. Huismussen broeden in een los kolonieverband. Het nest wordt vooral gemaakt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. Het slordige nest bestaat uit takjes, stro, veertjes en hondenharen. Broedduur: 11-12 dagen. De jongen zitten zo'n 17 dagen op het nest. Als de jongen uitvliegen, worden ze daarna nog 1-2 weken gevoerd door de ouders.

Kerkuil

Kerkuilen maken zelf geen nest. Zij maken vaak gebruik van een platte ondergrond waar ze hun eieren tussen de braakballen neerleggen. Veel voorkomende broedplaatsen zijn boerschuren, kerktorens en andere bouwwerken en een enkele keer ook holle bomen.

Kerkuilen maken vaak dankbaar gebruik van een nestkast mits deze goed is opgehangen en geplaatst. De kast hoort te hangen binnen in schuur, stal, zolder, het liefst op een rustige, donkere plek. De nestkast kan met de opening naar de binnenruimte hangen, maar kan ook met de opening tegen het gat in de gevel aan hangen waardoor de uil naar binnen kan. Als de opening naar de binnenruimte gekeerd is, moet de kerkuil uiteraard wel elders naar binnen kunnen. Het is niet nodig om nestmateriaal toe te voegen.

Oehoe

Paarvorming in herfst. Vroege legsels in februari, meestal maart. Legsel 2-3 eieren, soms 4-5. Om de 3-4 dagen een ei. Broedt vanaf eerste ei, jongen komen asynchroon uit. Broedduur: 33-35 dagen. Jongen na 10 weken vliegvlug. Volledige beheersing van de jacht na 3-5 maanden. Nest op richels van bergen of steengroeves, soms oud nest van bijv. roofvogel, incidenteel op de grond. Geschikte nestplaats vele jaren in gebruik.

Ooievaar

Een ooievaarsnest is nooit af! Door het aanbrengen van zacht nestmateriaal onderhouden de oude ooievaars de nestbodem. Totdat de jongen uitvliegen blijven de ouders kritisch op hun kinderkamer en vliegen nog regelmatig met takken en ander bouwmaterial heen en weer. Dat moet ook wel, want hoge nesten vangen veel wind. En tijdens zo'n windvlaag waaien soms hele stukken van het imposante bouwwerk.

Ransuil

Legperiode tussen eind maart en half april. De ransuil bewoont een groot scala aan leefgebieden, variërend van agrarische gebieden tot open bos, bosranden, parken, duinen, heiden, hoogvenen en moerasgebieden. In groot, aaneengesloten bos ontbreekt hij veelal. De ransuil jaagt bij voorkeur in het open veld, langs wegbermen en op plekken met kaalslag in bos. De ransuil broedt en roest bij voorkeur in naaldbomen, die hem de beste dekking bieden. Ransuilen zijn veelal verscheidene jaren plaats-trouw aan een nestomgeving, maar niet per se aan hetzelfde nest. Bijvoorbeeld omdat een vorig gebruikt kraaiennest in verval is geraakt.

Roek

- Roeken zijn echte koloniebroeders. De slordige nesten worden in de toppen van hoge bomen gebouwd. Een roekenkolonie kan soms wel uit 1000 nesten bestaan, hoewel de meeste kolonies toch beduidend kleiner zijn. Roekenkolonies bevinden zich vaak in vrijstaande, hoge groepen bomen (vaak populieren) langs snelwegen, treinsporen of kanalen; ook wel in dorpen. In de buurt liggen graslanden waar ze hun voedsel zoeken. Het menu is bijzonder uitgebreid. Zo eten roeken vooral ongewervelde bodemdieren (emelten!), maar ook aas, zaaigoed en eetbaar menselijk afval. Roeken kennen een opmerkelijk foerageergedrag, door vaak met een groot deel van de kolonie op bepaalde weilanden of akkers te foerageren. Het zijn slimme vogels, die al snel weten waar veel en voedzaam eten te vinden is. Foerageert met een aparte, stijve loop, daarbij af en toe zijn snavel in de grond stekend. Voornamelijk standvogel maar vogels uit het noordoosten van Europa trekken in de winter naar het zuiden. De Nederlandse vogels overwinteren geregeld ook in Oost-Engeland. Najaarstrek in oktober-november, voorjaarstrek vooral februari-maart.

Slechtvalk

In Nederland heeft het plaatsen van nestkasten op geschikte plaatsen, zoals elektriciteitscentrales en andere hoge gebouwen bijgedragen aan een snelle toename van het aantal broedparen. De slechtvalk maakt niet veel werk van zijn nest. Geen gesleep met takjes, strootjes en veertjes, ze leggen eieren gewoon in kale vensterbanken, richels, bakken en wat maar voorhanden is op torens, gebouwen, hoogspanningsmasten of bruggen. Niet echt veilig natuurlijk. Veel broedsels gaan daardoor verloren. Daarom worden er nestkasten geplaatst op hoge plaatsen, zodat slechtvalken daar veilig en beschermd hun eieren kunnen uitbroeden. In de kasten wordt een laag middelgroot gewassen grint gelegd. Want dat stellen ze op prijs. Daar graaft het mannetje dan een kuiltje in voor het vrouwtje om haar eieren in te leggen.

Sperwer

- Bouwt jaarlijks een nest , waardoor in lang bezette territoria veel oude nesten zijn. Nest vaak dicht tegen de stam in dicht bos. Soms in struiken. Broedt van eind april-juni, jongen vliegen meestal in juni uit. Broedduur 32-34 dagen per ei, begint met broeden na leggen eerste ei. Eén legsel, meestal 3-4 jongen. Vliegvlug na 26-30 dagen, worden nog 3-4 weken gevoerd.
- Broedt in bossen, soms tuinen en parken, meestal in een dicht, jong bos met naaldbomen (fijnspar, lariks), het liefst in halfopen landschappen. Soms ook in de stad of in tuinen, in open boerenland in windsingels, bosjes en op erven.

Steenuil

Broedperiode van half april tot half mei. Legsel bestaat gemiddeld uit 3-5 eieren. Normaliter één legsel per jaar, incidenteel tweede legsel tot half juni. Broedduur: 24-28 dagen. Broedt in allerlei natuurlijke holtes van bomen, vooral knotwilgen en oude (hoogstam)fruitbomen. Ook in rustige hoekjes of nissen van gebouwen of schuren en in speciale nestkasten. Jongen verlaten na ongeveer een maand het nest, maar zijn dan nog niet vliegvlug. Na ongeveer 38-46 dagen zijn ze dat wel, maar worden daarna nog zo'n 5 weken verzorgd. Veelal kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weiljes en knoestige bomen.

In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. Jachtgebied bestaat uit open terrein met het hele jaar door lage vegetatie (beweiding). Voorts zijn er voldoende zitplaatsen van één tot anderhalve meter hoogte (paaltjes bijvoorbeeld) om vanaf te jagen. Er zijn schuilplaatsen en broedholten in oude bomen, schuren, gebouwen en dergelijke.

Wespendief

- Bouwt jaarlijks een nest, maar knapt ook oude nesten op. Nestelt in kruin van hoge loof- en naaldbomen.
- Eén legsel, meestal twee eieren. Broedtijd juni-juli, jongen vliegen uit tot in september. Broedduur 30-35 dagen. Jongen vliegvlug na 40-44 dagen.
- Voedsel: Vooral sociale wespen met grondnesten, soms ook boomnesten (eet vooral de larven en poppen). Volgt wespen vanaf een tak om de nesten te vinden en graaft ze daarna uit. Raten worden meegenomen naar het nest. Verder ook andere insecten (hommels, kevers), kleine zoogdieren, reptielen, eieren en jongen van vogels en bij slecht weer amfibieën (kikkers vooral).

Zwarte wouw

Broedt solitair, in het buitenland ook in losse kolonies. Bouwt nest van takken, vaak met rommel (plastic bijv.). In de kruinen van bomen, vaak dicht bij water. Eén legsel, meestal twee tot drie eieren. Broedtijd april-juni.

Blauwe reiger

Het is nauwelijks voor te stellen dat blauwe reigers vroeger schuwe vogels waren. Verborgen leidden ze hun leven. Tegenwoordig zijn blauwe reigers in en om elke stad te vinden en bezoeken ze vrijwel iedere tuin met een vijver op regelmatige basis. Blauwe reigers zijn echte sloot-food specialisten, maar vullen hun menu ook graag aan met mollen, muizen en grote insecten zoals sprinkhanen. Vis is echter vrijwel altijd het hoofdbestanddeel van hun eten. Broedt van februari tot en met mei, meestal in slordige kolonies in bomen, maar steeds vaker ook solitair. De voorkeur gaat uit naar plekken waar rovers moeilijk bij komen; eilandjes in een vijver of plas bijvoorbeeld. Het nest bestaat uit takken, soms aangevuld met riet en waterplanten. Het vrouwtje maakt het nest, het mannetje voert de bouwmaterialen aan. Het nest wordt vaak meerdere jaren gebruikt (maar soms door een roofvogel gekraakt).

Boerenzwaluw

De boerenzwaluw is een echte boerenlandvogel, een luchtacrobaat van het boerenerf. De nesten worden bij voorkeur gemaakt in boerenschuren, loodsen en dergelijke waar ze in en uit kunnen vliegen. Van april tot oktober verblijven zij in Nederland, de winter wordt in zuidelijk Afrika doorgebracht. Broedt in los kolonieverband in de periode mei-augustus. Soms nog een tweede legsel (juni-juli) of zelfs derde legsel (augustus) afhankelijk van de omstandigheden (weer/voedsel). Per legsel 3-6 eieren (soms 2-7). Broedduur: 12-16 dagen. Ze metselen hun nesten van klei en leem vaak op randen en richels in koeien-, varkens- of paardenstallen, zowel hoog als laag, maar ook wel onder bruggetjes, of aan sluisen of onder brede dakoverstekken. De boerenzwaluw broedt in open schuren en onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel ook op andere beschutte plaatsen. Het voedsel wordt gezocht in de lucht: het bestaat uit enorme hoeveelheden kleine vliegende insecten die in volle vlucht verzameld worden. Ook komt de boerenzwaluw veel voor in de omgeving van water, waar de zwaluwen rakelings overheen scheren om insecten te verzamelen.

Bonte vliegenvanger

Enkele decennia geleden werd de bonte vliegenvanger zelden gezien in Nederland. Tegenwoordig is hij algemener na een sterke opmars vanuit Centraal Europa. Bijna alle bonte vliegenvangers broeden in nestkasten, enkele in boomholtes. Hij komt vooral voor in de oostelijke helft van het land (Veluwe, Drents Plateau). Vanaf een zitpost maken ze korte vluchten achter vliegende insecten aan, en vangen deze in volle vlucht. Broedt vanaf eind april - juni. Heeft 1 legsel per jaar met meestal 6-7 eieren. Ze broeden vaak in nestkasten, maar ook wel in boomholten. Broedduur 12-17 dagen. Na 16 dagen vliegen de jongen uit. Dan blijven de vogels met elkaar nog zo'n 8 dagen in de omgeving van het nest, om daarna de broedplaats meestal te verlaten.

Boomklever

Boomklevers hakken of metselen hun nestopening precies op maat met modder zodat grotere soorten er niet in kunnen. Ze broeden vaak in oude spechtennesten. Bodem van het nest wordt bedekt met schilfers dennenschors en dode blaadjes. Boomklevers die in nestkasten broeden, maken soms een versterkt dakoverstek boven de invliegopening. Ze leggen één of twee keer eieren vanaf april met per legsel meestal 6-9 eieren. Boomklevers broeden vaak meermaals in hetzelfde nest. Boomklevers verblijven het gehele jaar in hun territorium. Jonge boomklevers zwerven rond. Zijn ze gesetteld, dan zijn boomklevers honkvast.

